

**ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรมตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism)
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6***

**The Effect Of Learning Activity Management On Social
Studies, Religion, And Cultural Subject On Constructivism Theory
For Prathomsuksa 6th Students**

ศุภชัย สมนวนล**
ดร.รุ่งฟ้า กิติญาณัฐสันต์***

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี จำนวน 2 ห้องเรียนๆ ละ 32 คน รวม 64 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

*วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the learning effectiveness, critical thinking skills and attitudes toward learning activity and social studies, religion and cultural content between the group of Prathomsuksa 6th students by using constructivism theory and the group that used regular learning activity.

The cluster sampling of this research was two classes of students from Piboonbumpen Demonstration School in Chonburi, each of which consisted of 32 students who are studying in Prathomsuksa 6th. The research tools were constructivism theory lesson plan, regular lesson plan, achievement test, critical thinking skills test and attitude test toward learning activity and social studies, religion and cultural contents.

The result of this research showed that in term of learning effectiveness, critical thinking skills and attitudes toward learning activity and social studies, religion and culture, the mean score of post-test of Prathomsuksa 6 students that used constructivism theory learning activity was higher than pre-test. The mean score of post-test of the group of students that used regular learning activity was higher than pre-test.

To compare learning effectiveness, critical thinking skills and attitudes toward learning activity and social studies, religion and culture, the group of Prathomsuksa 6 students that used constructivism theory learning activity had a higher level of post-test at the statistically significant level of 0.05 than those that used regular learning activity.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเกี่ยวพันโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพของคน ให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ประเทศใดก็ตามที่ประชาชนมีการศึกษาประเทศนั้นย่อมมีการพัฒนาก้าวหน้าไกลกว่าประเทศอื่น ๆ การศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้เข้ากับสภาพสังคม เพราะสังคมทุกวันนี้มีความเชื่อมโยง ชับซ้อน เคลื่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การดำรงชีวิตของคนจึงต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่เปลี่ยนไป แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ กว้างไกล ครอบคลุมสถานการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลก เป็นการเรียนรู้แบบไม่รู้จบ (สาโรช

โสภีรักษ์, 2546, หน้า 33) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องจัดตามแนวความคิดทางการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือการศึกษาที่ดัดจะต้องให้วิธีการเรียนรู้ วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแก่ผู้เรียนมากกว่าเน้นอธิบายเนื้อหาโดยตรง ถ้าการศึกษาเน้นการให้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว เชื่อว่าผู้เรียนก็จะใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างไม่รู้จักจบไปเพิ่มพูนความรู้ต่าง ๆ ให้มากขึ้นต่อเนื่องตลอดไป กลายเป็นผู้เรียนที่รักการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (โกวิท ประวาลพุกษ์, 2542, หน้า 14) นอกจากนี้ การศึกษาทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักคณะกรรมการการ

ศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังในมาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้อง ยึดหลักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และได้กล่าวถึงรูปแบบวิธีการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เชื่อว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาและสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ดังในมาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการไว้ว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 7)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ระบุถึงการมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก, หน้า 4) และยังเป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ผู้เรียนสามารถเลือกการเรียนรู้อย่างอิสระ (อุดม เขยกิจวงศ์, 2545, หน้า 59) และทิสนา เขมมณี (2548, หน้า 120) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอน

ที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, หน้า 2) ที่ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่าเป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ ความต้องการ และได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

การจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนได้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ซึ่งกราสเซอร์ฟีลด์ (Glaserfeld, 1998 อ้างถึงใน ปฤษญา สุริยะวงศ์, 2544) กล่าวถึงทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ว่าเป็นทฤษฎีความรู้ที่มีรากฐาน มาจากปรัชญา จิตวิทยา การศึกษาที่เกี่ยวกับการสื่อความหมายและการควบคุมในตัวตน ทฤษฎีของความรู้ก็คือ ได้แก่ ความรู้ไม่ได้เกิดจากการรับรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ และหน้าที่ของการรับรู้ คือ การปรับตัวและการประมวลผลประสบการณ์ทั้งหมด แต่ไม่ใช่เพื่อการค้นพบที่เป็นจริง การจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมเป็นแนวทางหนึ่งที่นักเรียนจะได้รับทั้งความรู้และกระบวนการเรียนรู้ ดังที่วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, หน้า 15) กล่าวถึง ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม คือการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม พยายามที่จะนำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และประสบการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) หรือเรียกว่า Schema

โครงสร้างทางปัญญานี้ประกอบด้วยความหมายหรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่แต่ละบุคคลมีประสบการณ์ เป็นความเชื่อ ความเข้าใจ คำอธิบายความรู้ของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ เมอร์ฟี (Murphy, 1997 อ้างถึงใน สุมาลี กาญจนชาติ, 2543, หน้า 1) กล่าวถึง การเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมว่า นอกจากนักเรียนจะสร้างความรู้ด้วยตนเองได้แล้ว นักเรียนยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้อีกด้วย และสรวงศ์ ไคว้ตระกูล (2548, หน้า 210-211) กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมว่า มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของพ็อาเจต์ (Piaget) และวิกอทสกี (Vygotsky) ทั้งสองทฤษฎีมีความคิดเห็นร่วมกันในคุณลักษณะทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นกับความรู้เดิมและความเข้าใจที่มีอยู่ในปัจจุบัน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และการจัดสิ่งแวดล้อมกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีพบว่าไม่ประสบความสำเร็จในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ไม่สามารถสร้างคนให้มีพื้นฐานทางความคิด วิธีการเรียนรู้ การมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษานั้นไม่ได้นำธรรมชาติของการเรียนรู้ของเด็กมาใช้ประโยชน์แต่มุ่งเน้นไปที่การสอน การกำหนดรายวิชา มีบทเรียนที่แน่นอน มีการสอบ มีครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องผลักดันมาให้ความรู้เด็ก ความรู้ทุกอย่างมาจากครูที่สอน ทั้ง ๆ ที่เด็กทุกคนสร้างความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 16) จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีลักษณะขาดความสนใจใฝ่รู้ คิดไม่เป็น แก้ปัญหาไม่ได้ ขาดการปฏิบัติและการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ไม่เป็นองค์รวมและ

เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริง ขาดการฝึกฝนทักษะกระบวนการที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ (ทิสนา แจมมณี และชนาธิป พรกุล, 2544, หน้า 35-49) ดังนั้นผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเดิมไปสู่แนวความคิดใหม่ คือ เปลี่ยนจากการมุ่งถ่ายทอดความรู้ที่สะสมไว้ เป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียนที่จะเลือกทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้ร่วมเรียน และเปลี่ยนจากการเป็นผู้ควบคุมมาเป็นต้นแบบของการเป็นผู้เรียนที่แบ่งปันให้กับเด็ก ส่วนผู้เรียนต้องเปลี่ยนกรอบแนวคิด จากการเป็นผู้รับการถ่ายทอดจากผู้อื่น มาเป็นผู้สำรวจ ค้นคว้า ทดลองเพื่อสร้างความรู้ หาประสบการณ์ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 16-17) จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยของ ปติญา ศิลาแลง (2549, บทคัดย่อ) พบว่า การสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้สมศรี คงวงษ์ (2542, บทคัดย่อ) ยังพบว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม ก่อเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงออก ทักษะการทำงานกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ ละเอียด มาตี (2546, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมในด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนและด้านประโยชน์ในการเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยบรรยากาศในการเรียนการสอนทำให้รู้สึกสนุกสนาน ส่วนด้านประโยชน์ในการเรียน มีความรับผิดชอบ รักการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ ไพจิตร สดวกการ (2539, บทคัดย่อ) ยังพบว่า การถ่ายโอนการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอรูปแบบ การสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมไว้หลาย รูปแบบ โดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความสนใจ ในรูปแบบการสอนของไดรเวอร์ และเบลล์ (Driver & Bell, 1986 อ้างถึงใน สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐาน การศึกษา, 2543) ที่ได้พัฒนาขึ้นมา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1) ขั้นนำ (Orientation) ขั้นที่ 2) ขั้น ดึงความคิด (Elicitation) ขั้นที่ 3) ขั้นปรับเปลี่ยนแนว ความคิด (Restructuring of Ideas) ขั้นที่ 4) ขั้นนำ ความคิดไปใช้ (Application of the New Ideas) และ ขั้นที่ 5) ขั้นทบทวน (Review) ทั้ง 5 ขั้นตอน มีความ สอดคล้องและเอื้อที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เป็นผู้สร้างองค์ ความรู้ กล่าวคือ ขั้นนำและขั้นดึงความคิดเป็นขั้นที่ได้ ให้ความสำคัญกับความรู้เดิมของผู้เรียน ขั้นปรับเปลี่ยน ความคิดและนำความคิดไปใช้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มโดยผ่านกระบวนการคิด และนำความรู้ไปใช้ และขั้นทบทวนเป็นขั้นตรวจสอบ ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนหลังสิ้นสุดการเรียนรู้ที่เปลี่ยน ไปรูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ การสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม สาระ ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตใน สังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ เป็นกลุ่มสาระที่ใช้เป็นหลัก เพื่อสร้างพื้นฐานความคิด การเรียนรู้การแก้ปัญหาที่ ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ต้องเรียน เป็นการเรียนรู้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตนเองกับบริบท สภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความ สามารถในสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยม

ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม (สำนักนิเทศ และพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2545, หน้า 32) ความ สำคัญและธรรมชาติ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่ต้องเรียนรู้ตลอด 12 ปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมจนถึงมัธยมศึกษา ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา มีลักษณะเป็นสหวิชา ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้ แก่นักเรียน จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความเจริญงอกงาม ในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านความรู้ จะให้ความรู้ผู้เรียนในเนื้อหาสาระที่เป็นความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาให้ เกิดทักษะและกระบวนการ มีจุดเน้น คือ ทักษะการ คิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้ และทักษะ กระบวนการกลุ่ม ด้านเจตคติและค่านิยมในด้านต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 1-3) การจัดการเรียนรู้ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เน้น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการ ปฏิบัติ เรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน มีความหมายต่อ ผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการ ศึกษา, 2545, หน้า 36)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการ ดำรงชีวิตในสังคม ประกอบไปด้วยมาตรฐาน 2 ข้อ คือ มาตรฐาน ส.2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการ เป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส.2.2 เข้าใจระบบ การเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขจากมาตรฐานทั้ง 2 ข้อ ได้กำหนดขอบข่ายการเรียนรู้ที่มีแนวความคิดรวบยอดเกี่ยวข้องกับศาสตร์ต่าง ๆ หลายศาสตร์ คือ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีวัฒนธรรม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นกลุ่ม ศึกษาสถาบันทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม มุ่งให้เกิดความเข้าใจต่อระบบการเมือง การปกครอง โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การจัดการระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย และหลักกฎหมายที่สำคัญ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างมีเหตุผล มีความสามารถที่จะฉลาดเลือกประเมินคิดพิจารณาผลที่เกิดจากการเลือกและตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 3)

จากการประเมินผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชั้นเรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีพอ และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โดยพิจารณารายมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า ยังมีบางมาตรฐานที่ ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม ในระดับประเทศหากพิจารณาคะแนนสอบของนักเรียนพบว่า จำนวนร้อยละ 30.43 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติองค์การมหาชน, 2553) ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างแท้จริง นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดที่ไม่ดีพอ เป็นเพราะครูยังขาดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนา

ทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน เช่น การสอนกำหนดให้นักเรียนทำ ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ โดยครูเป็นผู้รู้มากที่สุด เป็นผู้เชี่ยวชาญในชั้นเรียน เป็นผลให้นักเรียนไม่รู้จักคิด โดยเฉพาะทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นกระบวนการที่จำเป็นในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของเจมมมณีและคณะ (2544, หน้า 149-150) ระบุว่า กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ความคิดที่ผ่านการพิจารณาถึงข้อมูล หลักฐาน และเหตุผลมาอย่างรอบคอบแล้ว ซึ่งความคิดที่ได้นี้จะสามารถนำไปใช้ได้ อย่างกว้างขวางในทุก ๆ สถานการณ์ เพราะการกระทำใด ๆ ก็ตามควรต้องผ่านการคิดที่รอบคอบก่อน การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นพื้นฐานของการคิดทั้งปวง เมื่อบุคคลคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว และได้ความคิดที่ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มาแล้ว การคิดที่ได้สามารถนำไปใช้ต่อไปได้ในกระบวนการอื่น ๆ เช่น นำไปใช้ในการตัดสินใจ นำไปใช้ในการแก้ปัญหา ยังพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สามารถที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนบางคนยังขาดความสนใจ เบื่อหน่าย เครียด และไม่สนุกสนานในการเรียนการสอน ดังที่คำลี รักสุทธี (2540, หน้า 14) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ความรู้ต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการกระทำเอง ปฏิบัติเอง และจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีชีวิตชีวา มีความสุข สนุกสนานไม่เบื่อในการเรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแล้วไม่เครียด มีความสุขเมื่อได้เรียน

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมผู้วิจัยจึงได้สนใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่ม หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้และค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ ผู้จัดสถานการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตามความสามารถของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ

ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ใช้รูปแบบของไดรเวอร์ และเบลล์ (Driver & Bell, 1986) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ (Orientation) ขั้นดึงความคิด (Elicitation) ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Restructuring of Ideas) ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of the New Ideas) ขั้นทบทวน (Review)

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บท 2) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ขั้นสรุป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มสามารถใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในปัจจุบัน

2. เกิดองค์ความรู้ ในกระบวนการ กิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดจนได้เผยแพร่แนวความคิดของการจัดการเรียนการสอนและเป็นแนวทางการพัฒนาในวิชาอื่น อีกต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวน 160 คน ซึ่งโรงเรียนได้จัดห้องเรียนแบบคละความรู้ความสามารถของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 32 คน รวม 64 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยวิธีการจับสลากจาก 5 ห้องเรียน ให้ได้ 2 ห้องเรียน แล้วจับสลากห้องเรียนกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิม และกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ กฎหมายที่ควรรู้ การเมืองการปกครอง และมารยาทและวัฒนธรรมไทย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที รวม 14 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิม และวิธีสอนใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิม จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามรูปแบบการสอนของไดรเวอร์ และเบลล์ (Driver & Bell, 1986 อ้างถึงใน สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2543) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ (Orientation) ขั้นดึงความคิด (Elicitation) ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Restructuring of Ideas) ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of the New Ideas) ขั้นทบทวน (Review) และแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และขั้นสรุป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับตัวชี้วัด (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.66 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.25-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (D) อยู่ระหว่าง 0.25-0.63 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3. แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อตามขั้นตอนทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเดรสเซลและเมย์ฮิว (Dressel and Mayhew, 1957, pp. 179-181) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการนิยามปัญหา 2) ด้านการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 3) ด้านการตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้น 4) ด้านการกำหนดและเลือกสมมติฐาน และ 5) ด้านการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบ

ทดสอบกับทักษะกระบวนการที่ต้องการวัด (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.66 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.25-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (D) อยู่ระหว่าง 0.25-0.63 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85

4. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจำนวน 30 ข้อ ตามวิธีของลิเกิร์ต (Likert, n.d. 1932 อ้างถึงในแสงเดือน ทวีสิน, 2545, หน้า 72) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ได้ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงที (t-Distribution) อยู่ระหว่าง 1.82-11.29 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าทีเพื่อหาค่าความแตกต่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากนั้นดำเนินการสอนโดยให้กลุ่มทดลอง เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) กลุ่มควบคุมเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดการทดลอง ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตรวจสอบผล แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ

สมมติฐาน โดยใช้สถิติ คือการทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ โดยนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมโดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 26.47$ และ $\bar{x} = 18.19$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัด ข้อต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยทุกตัวชี้วัดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 23.22$ และ $\bar{x} = 18.88$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัด ข้อต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยทุกตัวชี้วัดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2 ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมโดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 20.31$ และ $\bar{x} = 13.56$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัด ข้อต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยทุกกระบวนการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 17.53$ และ $\bar{x} = 13.06$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัด ข้อต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยทุกกระบวนการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. เจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 4.33$ และ $\bar{x} = 3.53$ ตามลำดับ) กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติโดยรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลางและหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 3.65$ และ $\bar{x} = 3.39$ ตามลำดับ)

4. เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมตามปกติ โดยอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย

หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติโดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3)เจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ซึ่งมีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.51 - 5.00 หมายถึง มีเจตคติในทางที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.51 - 4.50 หมายถึง มีเจตคติในทางที่ดีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง มีเจตคติในทางที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง มีเจตคติในทางที่ดีอยู่ในระดับน้อยและ ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00 - 1.50 หมายถึง มีเจตคติในทางที่ดีอยู่ในระดับน้อยที่สุดโดยรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติโดยรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลางและหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยที่กล่าวมาอาจเป็นสาเหตุ ดังต่อไปนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ซึ่งใช้กับกลุ่มทดลองมีกิจกรรมที่หลากหลาย และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ภายในกลุ่มมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ทำให้แต่ละคนเกิดความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย ในแต่ละกิจกรรม ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วม ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสดงความคิดเห็นของตนเพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่ โดยการนำสถานการณ์ที่เป็นปัญหาจากความรู้เดิม

นักเรียนจะสร้างความขัดแย้งทางปัญญา เกิดการปรับเปลี่ยนแนวความคิด เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และร่วมกันแสวงหาคำตอบและข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้น ในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมเกมส์ต่อบัตรคำ จำลองสถานการณ์หาเสียง และการเลือกตั้ง การค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดและสื่อที่หลากหลาย การจัดทำป้ายนิเทศ หนังสือเล่มเล็ก เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่เป็นอย่างดี เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับผู้สอน ไม่เกิดความตึงเครียดในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดความชอบในวิชา ส่งเสริมนักเรียนมีอิสระทางความคิด เกิดความคิดสร้างสรรค์ สนับสนุนความสามารถของนักเรียน ซึ่งพินิจ ศรีจันทร์ (2542) ระบุว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่สามารถส่งเสริมความคิด โดยผู้สอนเลือกเนื้อหาให้นักเรียนทำโดยงานนั้นเชิญชวนให้นักเรียนตีความและบรรลุคำตอบด้วยวิธีการหลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียน ได้เห็นและลงมือปฏิบัติจริง ผลจากการทำกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ได้ ค้นพบข้อสรุปด้วยตนเอง นอกจากนี้ นันทิยา บุญเคลือบ (2540) กล่าวว่า นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ หรือพัฒนาความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง โดยอาศัยการบูรณาการระหว่างข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ กับข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี คงวงศ์ (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการสอนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามรูปแบบตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึม และการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง

กว่าเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 74.10 และยังช่วยให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ ผู้วิจัยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยออกแบบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งวัฒนาพร ระบุว่า การพัฒนาคนให้มีความรู้จะต้องใช้ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) เป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ ความต้องการ และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ซึ่งใช้กับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้ออกแบบ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ตามแนวรูปแบบการสอนของไดรเวอร์ และเบลล์ (Driver & Bell, 1986 อ้างถึงใน สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2543) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ (Orientation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจใน

การเรียนรู้แบบเรียน ขึ้นถึงความคิด (Elicitation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน วิธีการให้ผู้เรียนแสดงออก โดยการอภิปรายกลุ่ม การให้ผู้เรียนออกแบบโปสเตอร์หรือการให้ผู้เรียนเขียนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม ผู้เรียนอาจเสนอความรู้เดิมด้วยแผนผังความคิด ขั้นนี้จะทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) หรือเกิดภาวะไม่สมดุล (Unequilibrium) ขึ้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Restructuring of Ideas) ประกอบด้วย การทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิด (Clarification and Exchange of Ideas) ผู้เรียนจะเข้าใจดีขึ้น เมื่อได้พิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างความคิดของตนเองกับผู้อื่น ครูจะมีหน้าที่อำนวยความสะดวก เช่น กำหนดประเด็นกระตุ้นให้เกิดได้แก่ การเรียนรู้ การสร้างความคิดใหม่ (Construction of New Ideas) จากการอภิปรายและการสาธิตผู้เรียนเห็นแนวทางแบบวิธีการที่หลากหลายในการตีความจากปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์แล้วกำหนดเป็นความคิดใหม่หรือความคิดใหม่ การประเมินความคิดใหม่ (Evaluation of the New Ideas) โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนควหาแนวทางที่ดีที่สุดในการทดสอบความคิดหรือความรู้ ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนอาจจะรู้สึกไม่พึงพอใจความคิดความเข้าใจที่เคยมีอยู่ เนื่องจากหลักฐานการทดลองสนับสนุนแนวคิดใหม่มากกว่า ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of the New Ideas) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้แนวคิดหรือความรู้ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคย เป็นการแสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การเรียนรู้ที่ไม่มีการนำความรู้ไปใช้เรียกว่าเรียนหนังสือไม่ใช่เรียนรู้ และขั้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะได้ทบทวนว่าความคิดความเข้าใจของเขาได้เปลี่ยนไป โดยการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นบทเรียนกับความคิดของเขาเมื่อสิ้นสุดบทเรียน ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างด้วยตนเองนั้นจะทำให้เกิดโครงสร้าง

ทางปัญญา (Cognitive Structure) ปรากฏในช่วงความจำระยะยาว (Long-Term Memory) เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถจำได้อย่างถาวร และสามารถนำไปใช้ได้สถานการณ์ต่าง ๆ เพราะโครงสร้างทางปัญญาคือ กรอบของความหมาย หรือแบบแผนที่บุคคลสร้างขึ้นใช้เป็นเครื่องมือในการตีความหมาย ให้เหตุผล แก้ปัญหา ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างโครงสร้างทางปัญญาใหม่ นอกจากนั้นยังทบทวนเกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทบทวนว่าจะนำความรู้ไปใช้ได้อย่างไร และยังมีเรื่องใดที่ยังสงสัยอยู่อีกบ้าง ซึ่ง 'ไดรเวอร์และเบลล์ (Driver & Bell, 1986, p.67) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เกศราพร พยัคฆ์เรือง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมผู้สอนต้องเตรียมตัวล่วงหน้า ตั้งแต่วางแผนกำหนดเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม การวัดผลและประเมินผล สื่อการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศ

ห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อให้ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

1.2 การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องใช้วิธีการต่าง ๆ ในการดึงความเดิมของผู้เรียน ในช่วงแรกที่ฝึกให้นักเรียนคิดจากประสบการณ์เดิม ต้องใช้ระยะนานและไม่คุ้นชิน โดยครูผู้สอนต้องมีความอดทนรอคอยและไม่บอกคำตอบที่ถูกต้อง และเก็บข้อมูลของนักเรียนทุกคน และเมื่อดำเนินการสอนแล้ว ให้นักเรียนแสดงความคิดจากความรู้ใหม่ที่ได้รับและเปรียบเทียบกับความรู้เดิมก่อนเรียน

1.3 เนื้อหาสาระการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นองค์ความรู้ที่มีความเป็นพลวัต (Dynamic) เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ครูผู้สอนควรจะศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน สาระในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จำนวนและที่มาผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลในทุกขั้นตอน ในกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม และเปรียบเทียบความรู้เดิมกับความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ที่นักเรียนได้รับในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยผลการศึกษากิจการการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม ตัวแปรอื่นๆ เช่น ทักษะการคิดแบบไตร่ตรอง ทักษะการคิดแก้ปัญหา ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้พัฒนายิ่งขึ้น

2.3 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมไปทดลองกับเนื้อหาอื่นๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- เกสรพร พยัคฆ์เรือง. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกวิท ประวาลพุกฤษ์. (2542). *พัฒนาการศึกษาแท้และแฟ้มพัฒนางาน*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.

- ทิตนา แจมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แจมมณี และคณะ. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ทิตนา แจมมณี และชนาธิป พรกุล. (2544). กระบวนการเรียนรู้: หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 30(1), 35-49.
- นันทิยา บุญเคลือบ และคณะ. (2540, มกราคม-มีนาคม). การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิด Constructivism. *วารสารสสวท*, 25(96), 11-15.
- ปติญา ศิลาแลง. (2549). *การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ระบบนิเวศ โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปฤษณา สุริยะวงศ์. (2544). *กระบวนการคิดรอบคอบทางกายภาพ ธรรมชาติและสังคมของเด็กประถมวัย โดยการจัดประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตามแนวคอนสตรัคติวิสต์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พินิจ ศรีจันทร์ดี. (2542). ความคิดสร้างสรรค์กับการสอน. *วารสารรามคำแหงศึกษาศาสตร์*, 21(4), 43.
- ไพจิตร สดวกการ. (2539). *ผลการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ละเอียด มาดี. (2546). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระจับทุกข์. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลิฟเพรส.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.6) ปีการศึกษา 2553. วันที่ค้นข้อมูล 15 เมษายน 2554, เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th>
- สมศรี คงวงศ์. (2542). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาโรช โศภีรักษ์. (2546). *นวัตกรรมการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: บ็อค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2544). *รายงานการสรุปสัมมนาเรื่อง การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.

- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2543). *ยุทธศาสตร์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผล วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). *แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- ลำลี รักสุทธิ. (2540). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและการเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สุมาลี กาญจนชาติรี. (2543). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- แสงเดือน ทวีสิน. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทเส็ง.
- อุดม เขยทิวังค์. (2545). *หลักสูตรท้องถิ่น: ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- Dressel, P. L., & Mayhew, L. B. (1957). *General education: Exploration in evaluation* (2nded). Washington DC: American Council on Education.
- Driver, R., & Bell, B. (1986). Students thinking and the learning of science: A constructivist view. *The School Science Review*, 67(240), 443-456.